

Bestuurderstafel Zeeland: 'Een beetje worstelen is niet erg'

Op dinsdag 7 februari troffen zo'n veertig Zeeuwse bestuurders uit alle hoeken van de provincie elkaar op het stadskantoor van Middelburg. Aan de regionale bestuurderstafel Omgevingswet Zeeland wisselden ze van gedachten over thema's als regionale samenwerking en participatie.

Wat hebben een burgemeester, een wethouder en een GGD-directeur met elkaar gemeen? Inderdaad, in aanloop naar de nieuwe Omgevingswet staan zij alle drie voor een flinke veranderopgave. Net als hun collega's bij de provincie, waterschappen en Veiligheidsregio. Maar wat houdt die opgave nu eigenlijk in?

Informeel en inspirerend

De deelnemers treffen een voedzame maaltijd aan, maar vooral een informele en inspirerende avond met veel ruimte voor het delen van kennis en ervaringen. Een avond waarop zij vervolgspraken kunnen maken over de wet die naar verwachting medio 2019 in werking treedt.

Reinier van Nispen van de Provincie Zeeland leidt het inhoudelijke gedeelte van de avond in. Op heldere wijze loopt hij de aanstaande wet nog eens door met het publiek. Een opfrisser kan immers nooit kwaad, daar is iedereen het over eens. Hij verwijst ook naar de pilots die lopen in de gemeenten Borsele, Schouwen-Duiveland en Hulst. 'Zeeland is al hard aan de slag.'

'Met de Omgevingswet in zicht moeten de verschillende overheidslagen meer gaan samenwerken. Ook op regionaal niveau', vervolgt programmadirecteur Ineke van der Hee. 'De kracht van dit programma is dat we de tijd nemen om ons daar goed op voor te bereiden. Met avonden zoals

deze. Want samenwerken is niet altijd even vanzelfsprekend en kan zelfs lastig zijn. Zeker in een provincie waar regio's letterlijk gescheiden zijn door water.' Maar de wil om samen te werken is er zeker in deze waterrijke provincie. Dat blijkt wel uit de bereidheid van de aanwezige bestuurders, om het gesprek aan te gaan met elkaar. Verdeeld over 4 tafels discussiëren zij over 3 belangrijke thema's van de Omgevingswet.

Toepasselijkerwijs komt regionale samenwerking als eerste aan bod. 'Maar dat doen we toch allang?' merkt een van de wethouders meteen op. 'Wat is de meerwaarde van de Omgevingswet?' En inderdaad, een aantal buurgemeenten trekt al gezamenlijk op. Maar het kan breder, sterker. Zo is er veel enthousiasme over het opzetten van een zogenoemde "bestuurlijke kop" op de ambtelijke samenwerking. Om zo Zeelandbreed op te trekken en gemeenteoverschrijdende onderwerpen aan te vliegen. Wellicht per thema. De bestuurders zijn het erover eens dat ze elkaars kennis moeten benutten. 'Iedereen moet een omgevingsvisie en een omgevingsplan opstellen. Laten we nu zoveel mogelijk met elkaar meekijken. We hebben elkaar hard nodig. Nog nooit maakten we zo'n grote transformatie mee op het gebied van ruimtelijke ordening.' Pilots bieden hierbij handvatten. Daar is iedereen het over eens.

Een van de grootste uitdagingen, wat samenwerking betreft, vind je eigenlijk binnen je eigen gemeente, vindt Ad Schenk, wethouder van Borsele. Hij spreekt uit ervaring: bij wijze van pilot stelde zijn gemeente een omgevingsplan op voor het buitengebied. 'De gemeenteraad was in het begin kritisch. Maar hoe meer we de raad betrokken, hoe meer vertrouwen er ontstond. Belangrijk, want de gemeenteraad is de uiteindelijke beslisser. Zorg dus voor een goede samenwerking binnen je eigen organisatie.'

Focusgroepen bieden oplossing

Participatie is het tweede discussieonderwerp. Je kunt er niet omheen, erkennen de aanwezigen. Veel bestuurders vinden participatie een lastig begrip: 'Je kunt dorps- en stadsraden wel betrekken, maar ze hebben allemaal hun eigen agenda. Als je daar als college van afwijkt luisteren ze al niet meer', zegt een van de wethouders. Een ander probleem is dat het altijd dezelfde burgers zijn, die mee willen praten. Hoe breng je daar nu verandering in? De aanwezige verandermanager van Rijkswaterstaat verwijst naar een methodiek die de gemeente Rotterdam veel toepast: focusgroepen. 'Als de stad

de mening wil horen van inwoners, nodigt zij willekeurig mensen uit, uit alle lagen van de bevolking. Zo discussieert er elke keer een nieuwe, frisse groep mee. Dat lijkt te werken.' Een gemeentevertegenwoordiger merkt steeds meer betrokkenheid bij 'zijn' burgers. 'Dat komt doordat ze zien dat we echt luisteren. Er gebeurt werkelijk iets met voorstellen vanuit de samenleving.'

Maar participatie gaat niet alleen over burgers, erkennen de deelnemers; het heeft ook betrekking op de gemeenteraad. Raadsleden hebben wellicht een extra stukje opleiding nodig. Zo komen zij goed mee in gesprekken met bestuurders.

Worstelen is niet erg

Er wordt ook gesproken over veranderende rollen binnen de overheid. Neem de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland. Nu beslist deze nog over vergunningen. Hoe gaat dat straks, bij integrale besluitvorming? De Omgevingswet is dus ook een kwestie van loslaten. Dat brengt een flinke cultuurverandering met zich mee', aldus een van de bestuurders.

En dan nog bestuurlijke afwegingsruimte. Een uitdaging, vindt een van de wethouders. 'Neem bijvoorbeeld een industrieterrein. Als je het ene bedrijf toestaat om bedrijfswoningen te plaatsen op dat terrein, kan een ander bedrijf zich niet meer vestigen op die plek. Welke beslissing is dan de juiste?' Een vraag waar nog niemand een pasklaar antwoord op heeft. Dat geeft stof tot nadenken.

Daarmee komt deze bestuurderstafel aan zijn einde. Een vruchtbare avond met lessen, maar ook twijfels en vragen, concludeert Van der Hee. 'Iedereen worstelt een beetje met deze opgave. Maar dat is helemaal niet erg. Het toont aan hoe hard we werken met z'n allen.'